

SYRJINTÄLAUTAKUNTA

Syrjintä, etninen tausta, syrjintäolettama, pankkipalvelu, luotonanto

Diaarinumero: 2013/904

Antopäivä: 27.2.2014

Hakijat olivat venäläistä alkuperää olevia Suomen kansalaisia. He katsoivat tulleen syrjityksi pankkipalveluiden saamisessa, kun pankki ei myöntänyt heille rakennuslainaa, vaikka se mainosti nimenomaan rakennuslainoja ja kehotti mainoksissaan täyttämään lainahakemuksia rakennuslainan hakemiseksi.

Pankin vastauksesta ilmeni, että hakijoille oli tehty lainatarjous, jota he eivät olleet hyväksyneet. Myöhemmin hakijat olivat tehneet uuden lainahakemuksen, mutta pankin vallitseva toimintalinjaus lainojen myöntämisessä oli muuttunut. Sen mukaan pankki oli pidättäytynyt omakotitalojen rakennusprojekteista, koska pankki ei ollut halunnut lisätä omakotitalojen rakentamisen rahoittamista.

Syrjintälautakunta katsoi pankin menettelyn lainan myöntämisessä perustuneen hyväksyttäviin yleisiin riskinhallinnan periaatteisiin. Pankin yleisen toimintalinjan ei osoitettu kohdistuneen hakijoihin siten, että heitä olisi syrjitty heidän etnisen taustansa perusteella.

Lisänäyttönä syrjinnästä hakijat esittivät yritystilien avaamatta jättämisen. Sille pankki esitti hyväksyttävät perusteet ilmoittamalla hakijoille, ettei pankissa enää avattu yritystilejä yksinomaan myytäväksi tarjotuille yrityksille.

Hakijoiden vaatimukset

Hakijat pyytävät syrjintälautakuntaa selvittämään, onko pankki rikkonut yhdenvertaisuuslain syrjinnän kieltoa, kun pankki antoi kielteisen päätöksen venäläistä syntyperää olevien Suomen kansalaisten lainahakemukseen ja tarvittaessa sakon uhalla kieltämään pankkia jatkamasta tai toistamasta syrjivää menettelyä.

Hakijoiden perustelut

Hakijat ovat venäläistä alkuperää olevia Suomen kansalaisia. He katsovat tulleen syrjityksi pankkipalveluiden saamisessa, kun pankki ei ollut myöntänyt heille rakennuslainaa, vaikka se mainostaa nimenomaan rakennuslainoja ja kehottaa mainoksissaan täyttämään lainahakemuksia rakennuslainan hakemiseksi.

Pankki oli perustellut kielteistä päätöstään hakijoiden rakennuslainahakemukseen sillä, ettei pankki lähde tällä hetkellä rahoittamaan omakotitalon rakennusprojekteja. Hakijat katsovat, että pankin kielteisen päätöksen perustelut ovat ristiriidassa pankin antamien tietojen ja ohjeiden kanssa, joissa kehoitettiin pyytämään tarjousta rakennus- tai remonttilainalle. Hakijat ilmoittavat heidän luottokelpoisuutensa tulleen luokitelluksi luokkaan erinomainen A+. Hakijat ilmoittavat heillä olevan lainanoton edellyttämät tulot, vakuudet ja lainakatto.

Hakijat katsovat asiassa syntyneen syrjintäolettan edellä kuvatuilla perusteilla.

Pankki ei ole osoittanut, että toimintalinjaus olisi koskenut muita lainanhakijoita. Kyse ei ollut riskien hallinnasta, koska hakijat olivat luottokelpoisia ja lainan takaisinmaksu oli turvattu. Hakijoiden luottotiedot olivat moitteettomat ja luottoluokka paras mahdollinen eli erinomainen A+.

Lisänäyttönä syrjinnästä hakijat pitävät myös pankin antamaa ilmoitusta, ettei pankki avaa hakijoiden perustamille yrityksille yritystilejä.

Vastaaajan vastaus

Pankki katsoo, ettei se palveluita tarjotessaan ole rikkonut yhdenvertaisuuslaissa säädettyä syrjintäkieltoa.

Vastaaajan perustelut

Hakijoille annettu kielteinen lainapäätös ei ollut perustunut lainanhakijoiden syntyperään, vaan ainoastaan pankin vallitsevaan toimintalinjaukseen. Sen mukaan pankki pidättäytyy tällä hetkellä omakotitalojen rakennusprojekteista, koska pankki ei halua lisätä omakotitalojen rakentamisen rahoittamista. Kyse on puhtaasti riskien hallinnasta.

Hakijat olivat kysyneet 50 000 euron lainaa omakotitalon tontin oston. Heille oli tehty lainatarjous, jota he eivät hyväksyneet. Hakijat olivat ilmoittaneet lähettävänsä myöhemmin uuden lainahakemuksen suuremmasta lainamäärästä. Pankki ei tässä vaiheessa tehnyt tarjousta suuremmasta lainamäärästä.

Hakijat olivat pyytäneet pankin konttorilta 120 000 euron asuntolainatarjousta. Pankin konttori oli vastannut hakijoille pankissa noudatettavan linjauksen mukaisesti, ettei pankki tällä hetkellä lähde rahoittamaan omakotitalon rakennusprojekteja. Saman vastauksen ovat saaneet ja saavat tällä hetkellä muutkin omakotitalon rakentamiseen lainaa hakevat. Näin ollen hakijoiden lainahakemuksen hylkääminen ja heille annettu vastaus eivät ole olleet millään tavoin syrjiviä. Lainapäätöksen tehneellä pankin toimihenkilöllä ei ole ollut tietoa hakijoiden syntyperästä, joten kielteinen lainapäätös ei ole voinut perustua syntyperään.

Pankki pahoittelee, että pankkiryhmän yhteisillä internet -sivuilla ei näy pankin omaa linjausta omakotirakentamisen rahoittamisessa, ja tämä voi nykytilanteessa johtaa turhiin tarjouspyyntöihin. Tarjouspyyntöjen pyytäminen ei kuitenkaan ole sitova lupaus lainasta.

Esittelijän esitys

Syrjintälautakunta hylkää hakemuksen.

Perustelut

Syrjintälautakunnan toimivalta

Hakemus koskee etniseltä taustaltaan venäläistä syntyperää olevien henkilöiden pankkipalveluiden saamiseen Suomessa liittyvää asiaa. Näin ollen hakemuksessa on kyse hakijoiden etniseen alkuperään liittyvästä asiasta, joka kuuluu syrjintälautakunnan toimivaltaan.

Syrjintäoletaman syntyminen

Syrjintälautakunta katsoo, että hakijat ovat esittäneet yksityiskohtaisen ja uskottavan kuvauksen menettelystä, jonka perusteella hakijat katsovat tulleensa syrjityksi pankkipalveluiden saamisessa. Hakijoiden esittämän selvityksen mukaan pankki ei ollut myöntänyt heille rakennuslainaa, vaikka se mainostaa nimenomaan rakennuslainoja ja kehottaa mainoksissaan täyttämään lainahakemuksia rakennuslainan hakemiseksi. Hakijoiden lautakunnalle toimittamat luottotiedot ovat olleet erinomaiset. Tällä perusteella syrjintälautakunta katsoo, että syrjintäoletama on syntynyt.

Koska hakijat ovat esittäneet selvitystä, jonka perusteella on syntynyt syrjintäoletama, syrjintälautakunta katsoo todistustaakan kääntyneen. Pankin on siten näytettävä, että se ei ole menetellyt yhdenvertaisuuslain 6 §:n syrjintäkiellon vastaisesti.

Väitetty syrjintä

Pankin vastauksesta ilmenee, että hakijoille oli tehty lainatarjous, jota he eivät olleet hyväksyneet. Myöhemmin hakijat olivat tehneet uuden lainahakemuksen, mutta pankin vallitseva toimintalinjaus lainojen myöntämisessä oli muuttunut. Sen mukaan pankki oli pidättäytynyt omakotitalojen rakennusprojekteista, koska pankki ei ollut halunnut lisätä omakotitalojen rakentamisen rahoittamista. Pankin menettely lainan myöntämisessä on perustunut hyväksyttäviin yleisiin riskinhallinnan periaatteisiin. Pankin yleisen toimintalinjan ei ole osoitettu kohdistuneen hakijoihin siten, että heitä olisi syrjitty heidän etnisen taustansa perusteella.

Lisänäyttönä syrjinnästä hakijat ovat esittäneet yritystilien avaamatta jättämisen. Sille pankki on esittänyt hyväksyttävät perusteet ilmoittamalla hakijoille, ettei pankissa enää avata yritystilejä yksinomaan myytäväksi tarjotuille yrityksille.

Syrjintälautakunnan päätös

Syrjintälautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen perusteluineen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki 2 § 2 momentti 4 kohta, 6 §, 11 § 2 momentti, 13 § 1 momentti, 17 §, 18 § 1 momentti

Laki vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta 7 c §, 7 i §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.